

Innst. S. nr. 363

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

St.prp. nr. 64 (2008–2009)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om utbygging og drift av Goliat-feltet

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Regjeringen legger i proposisjonen frem plan for utbygging og drift av Goliat-feltet. Goliat ligger om lag 85 km nordvest for Hammerfest og 50 km sørøst for Snøhvitfeltet.

Goliat vil bidra til en videreutvikling av petroleumsvirksomheten i Barentshavet. Etter utbyggingen av Snøhvit vil utbyggingen av Goliat være det største industriprosjektet som noen gang er gjennomført i Nord-Norge. Planlagt produksjonsstart er i 2013, og investeringene knyttet til Goliat er estimert til i overkant av 28 mrd. kroner.

Utbyggingen av Goliat skal gi lokale og regionale ringvirkninger. Regionkontor med driftsfunksjoner skal legges til Hammerfest, helikopterterminal og forsyningsbase skal legges til Hammerfestområdet. Samlet skal dette skape 150–200 direkte arbeidsplasser, og departementet forutsetter i proposisjonen at operatøren følger opp tiltak som vil øke ringvirkningene av utbyggingen.

Oljevernberedskapen for Goliat skal være minst like god som på øvrige deler av norsk sokkel. Utforming av oljevernberedskapen skal behandles av Statens forurensingstilsyn (SFT) når operatøren søker om tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven for produksjonsboring og drift i henholdsvis 2011 og 2013.

Goliat-feltet vil være omfattet av kvotesystemet for klimagasser og betale CO₂-avgift. Energibehovet på Goliat-feltet vil bli dekket av kraft fra land kombi-

nert med en gassturbin på flyteren. Det planlegges for at sentralnettet i Hammerfest-området vil bli styrket i 2017 med forbehold om konsesjonsbehandling.

Det vises i proposisjonen til at ved beslutning om utbygging vil Goliat bli det første oljefeltet i produksjon i Barentshavet, og derved legge til rette for mulige fremtidige tilknytning av andre funn. Utbyggingen vil stimulere til økt interesse for og utforskning av området, siden Goliat kan utnyttes som et feltsenter for mindre funn.

Utbygging og drift av Goliat

Goliat er i hovedsak et oljefelt, men inneholder også gass. Reserveene på feltet er på om lag 174 mill. fat olje, og med en oljepris på dagens nivå utgjør salgsverdien av dette over 60 mrd. kroner. Goliat-utbyggingen er av rettighetshaverne – med dagens forventninger til kostnader, produksjon og oljepris, vurdert til å være marginalt lønnsom. Rettighetshaverne har i utbyggingsplanen tatt forbehold om at de vil vurdere lønnsomheten i prosjektet før de tildeler kontrakter høsten 2009.

Eni Norge AS (Eni) er operatør for feltet – med en eierandel på 65 pst., StatoilHydro Petroleum AS har en eierandel på 35 pst. Oljereservene er av operatøren beregnet til 28 millioner Sm³ olje, som planlegges produsert over en antatt levetid på 15 år. Det vil bli tilrettelagt for tilleggsbrønner som kan øke oljeutvinningen.

De utvinnbare gassreservene er beregnet til om lag 8 milliarder Sm³. I henhold til planen vil gassen i den første fasen bli reinjisert for trykkstøtte, men operatøren forventer at gassen vil bli produsert og solgt på et senere tidspunkt. Salg av gass er identifisert som en mulig tilleggsinntekt. Tidspunktet for oppstart av gassalg er blant annet avhengig av produksjonsforløpet på feltet og etablering av mulige

eksportløsninger. I følge planen vil muligheten for eksport gjennom Snøhvitianleggene bli undersøkt.

Operatøren skal senest to år før oppstart av driften på feltet, forelegge en plan for avtak av gass fra Goliat for departementet.

Goliat skal bygges ut med en flytende produksjonshet med tilknyttede havbunnsbrønner. Det er valgt en fast forankret flytende enhet, som skal tilpasses rådende klimatiske forhold. Innretningen vil tilfredsstille kravene i Barentshavet om at det ikke skal forekomme utslipp av produsert vann til sjø ved normal drift.

Utvinningsgraden for Goliat er anslått til i overkant av 30 pst., som er relativt lav sammenlignet med andre felt på norsk sokkel.

Kraft fra land

Operatøren har vurdert ulike energiløsninger, herunder kraft- og varmeproduksjon utelukkende basert på turbiner på innretningen, delvis elektrifisering fra land og fullstendig elektrifisering fra land.

Goliat vil ha et samlet energibehov på mellom 90 og 100 MW, hvorav behovet for kraft utgjør 40–60 MW og behovet for varme utgjør 30–40 MW. Energiforbruket vil variere noe over feltets levetid.

Goliat vil ha kraftforsyning fra land, som vil gå gjennom en 100 km lang sjøkabel.

Departementet setter som vilkår for utbygging og drift av Goliat at operatøren skal vurdere om man kan øke kapasiteten på kabelen for overføring av kraft fra land. Vurderingen skal fremlegges for departementet før det inngås kontrakt med leverandør av kabelen. Departementet kan pålegge operatøren å øke kapasiteten på kabelen. Det skal legges til rette for innkopling av en ekstra kabel for overføring av kraft fra land på innretningen.

Rettighetshaverne skal innen 31. desember 2009 melde til Statnett SF strømforbruket knyttet til full elektrifisering fra 2017.

Sårbarheten i kraftforsyningen i Finnmark vil øke som følge av det planlagte forbruket på Goliat, men dette skal over tid avhjelpes ved tilstrekkelige nettutbygginger. Det planlegges for at sentralnettet i Hammerfest-området vil bli styrket i 2017 – med forbehold om konsesjonsbehandling. Statnett oversender NVE konsesjonssøknad for en ny overføringsledning Balsfjord-Hammerfest i mai 2009. Rettighetshaverne skal fremlegge en plan om økt bruk av kraft fra land til Goliat for departementet så snart kraftsituasjonen i området er styrket, men uansett senest 1. januar 2019. Planen skal omfatte videre fremdrift, tiltakskostnader og tekniske utfordringer av å øke bruken av kraft fra land.

Konsekvensutredning

Departementet viser til at konsekvensutredningen av utbygging og drift av Goliat-feltet ikke har avdekket forhold som tilsier at prosjektet ikke bør gjennomføres eller at ytterligere avbøtende tiltak, utover de som er planlagt som følge av lover, regler og kontakt mellom operatør og myndighetsorganer, samt innspill fra høringsprosessen, bør iverksettes.

Det er ikke ventet at Goliat vil ha vesentlige negative konsekvenser for naturressurser og miljø. Som det første oljefunnet i Barentshavet kan Goliat også bidra til videreutvikling av petroleumsnæringen i regionen.

Et sammendrag av høringsuttalelsene og operatørens kommentarer til disse, samt merknader fra departementet, er gjengitt som trykt vedlegg til proposisjonen.

Ifølge konsekvensutredningen er en utbyggingsløsning til havs den mest miljøvennlige og minst kraftkrevende løsningen. Utbygging til havs vurderes også som den beste løsningen med hensyn til ressursforvaltning, ettersom den er velegnet for tilkobling av nye funn, og den vurderes som det beste alternativet med tanke på arbeidsmiljø og personrisiko.

De negative konsekvensene av et mulig akutt utslipp til sjø for fiskeri, havbruk, skipstrafikk, reiseliv og landbruk er utredet. For fiskerinæringen vil utbyggingsfasen ikke medføre vesentlige fangstreduksjoner. Virkningen for fiske vil ved normal drift stort sett være begrenset til arealbeslag fra innretninger, trafikken til og fra feltet og seismikkvirksomhet. Havbunnsinnretningene, rørledningene og kabel for overføring av elektrisk kraft fra land vil være overtråkbare eller gravd ned.

Ifølge konsekvensutredningen har eventuelle virkninger for den samiske befolkningen blitt vurdert i henhold til internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning. Utbyggingen vil ikke gi noen store negative effekter for samisk kultur og språk.

Utslipp til sjø og til luft

Goliat-feltet er underlagt strenge miljømessige rammebetingelser som er fastsatt i forvaltningsplanen for Barentshavet. Der stilles det blant annet krav til null utslipp til sjø under normal drift.

For Barentshavet er det også krav til at borekaks og boreslam må reinjiseres eller tas til land for behandling. Som grunnlag for slike vurderinger, skal det foreligge grundige kartlegginger av sårbare miljøkomponenter. Petroleumsvirksomhet i området skal ikke føre til skade på sårbar flora og fauna. Før aktivitet igangsettes må områder som kan påvirkes kartlegges.

Goliat vil møte kravet til null utslipp til sjø under normal drift. Produsert vann vil bli reinjisert i reservoarene, og Goliat vil innfri kravene om 95 pst. regu-

laritet på injeksjonssystemene. Det planlegges å rense produsert vann før injeksjon for å sikre at rensesystemet er operativt ved en eventuell nedstenging av injeksjonssystemet.

Undersøkelser ved funnet har ikke avdekket korraller eller viktige svampområder. Borekaks er planlagt fraktet til land, med unntak av borekaks fra topphullseksjonen som vil slippes ut på havbunnen.

Det er utført miljørisikoanalyse for Goliat som viser sannsynligheten for akutte utslipp til sjø og konsekvensene av disse. Sannsynligheten for et alvorlig uhell – som utblåsing på Goliat – er lav.

Utslippene av CO₂ fra feltet er omfattet av kvotesystemet og CO₂-avgifter, og utslippene av NO_x er omfattet av NO_x-avgifter. I tillegg kommer krav om bruk av best tilgjengelig teknologi.

Når det gjelder utslipp til luft legges det opp til et energistyringssystem som skal optimalisere energiforbruket og minimalisere utslippene til luft. Den anbefalte kraftløsningen på Goliat vil bidra til å redusere utslippene på norsk sokkel med gjennomsnittlig 115 000 tonn CO₂ årlig over feltets levetid i forhold til en løsning uten kraft fra land.

Beredskap mot akutt forurensning

Departementet viser til at myndighetene har stilt krav om at effekten av beredskapen for virksomhet i Barentshavet skal være minst like god som ellers på norsk sokkel.

Operatørens beredskapsplaner vil bli nærmere beskrevet i søknadene om tillatelse til aktivitet etter forurensningsloven for produksjonsboring og drift, som vil sendes Statens forurensningstilsyn (SFT) for behandling i 2011 og 2013. SFT vil vurdere operatørens beredskapsplaner ved behandlingen av søknadene. Forutsatt at tillatelse gis, vil SFT fastsette hvilke konkrete krav til beredskap mot akutt forurensning som skal gjelde for Goliat.

Det gjenstår fortsatt teknologiske utfordringer knyttet til oljevernaksjoner. I lys av særlige utfordringer i nord og Goliat-feltets nærhet til kysten, skal i følge departementet oljevernberedskapen være meget høyt prioritert. Det skal settes som vilkår at operatøren skal foreta en detaljert kartlegging av infrastrukturen innen influensområdet for forurensende utslipp fra Goliat. Videre skal operatøren gjennomføre tiltak for å styrke oljevernberedskapen i berørte kommuner, som Måsøy, Hasvik og Nordkapp, med utgangspunkt i de behov for konkretisering av tiltak som bl.a. Kystverket har påpekt i høringsrunden.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ann-Kristin Engstad,

Asmund Kristoffersen, Marianne Marthinsen, Tore Nordtun, Torny Pedersen og Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark og Ivar Kristiansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen og fra Senterpartiet, Erling Sande, viser til at Goliat er det første oljefelt som er planlagt utbygd i Barentshavet. Prosjektet er i så måte en viktig milepæl for utviklingen av petroleumsnæringen i nordområdene.

Flertallet viser til at Regjeringen bemerker i proposisjonen at:

"Skal man opprettholde og øke den petroleumsrelaterte aktiviteten i nord, er man avhengig av at det er både letevirsomhet og utbygging av felt i regionen."

Flertallet støtter dette.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil påpeke at oljevirsomheten må sees i sammenheng med norske klimamål.

Dette flertallet vil særlig påpeke at Barentshavet er et særlig verdifullt område som er sårbart for akutte utslipp. Det må derfor utvises ekstra varsomhet for å redusere negative påvirkninger på miljøet – både i normal drift og i akutte situasjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at oljevirsomhet i nordområdene er hyppig debattert med mye følelser og sterke påstander.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, viser til at resultatene fra Goliat-prosjektet er svært viktig for næringen, for å vise at man behersker de naturgitte forhold i nord-områdene, og prosjektet vil i stor grad anses som et referansepunkt i den videre debatten i forhold til teknologivalg, miljøhensyn, lokale ringvirkninger, med mer. Flertallet vil derfor understreke det alvor og ansvar som dermed påligger utbygger i forhold å gjennomføre prosjektet på en best mulig måte.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal og medlemmet fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, vil peke på at Goliat ble til delt i 1997 under Thorbjørn Jaglands regjering.

Disse medlemmer vil vise til at regjeringen Bondevik II ga tillatelse til nødvendige boringer for å avklare om feltet var drivverdig, men det ble samtidig presisert at man dermed ikke tok stilling til en eventuell utbygging.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til St.meld. nr. 38 (2003–2004) hvor regjeringen Bondevik II oppsummerte resultatene av Utredningen av konsekvenser for petroleumsvirksomhet i Lofoten og Barentshavet, som lå til grunn for forvaltningsplanen for Barentshavet. I sin vurdering av Goliat-feltet skrev regjeringen følgende:

"Det understrekes at dette ikke innebærer et endelig ja til utbygging av Goliatfeltet hvis dette skulle bli aktuelt. Dette må det tas stilling til når rettighetshaverne fremmer sin utbyggingsplan. Det blir da opp til selskapene å demonstrere at en eventuell utbygging tar tilstrekkelig hensyn til miljøet og det særlig verdifulle området."

Komiteens medlem fra Venstre er mot olje- og gassaktivitet i et belte på 50 km fra Finnmarkskysten. Dette medlem vil peke på at Goliat-feltet ligger 48 km utenfor kysten av Finnmark, altså innenfor 50 km-beltet utenfor kysten som gjennom forvaltningsplanen om Lofoten og Barentshavet er definert som særlig sårbar og verdifullt. Det er fra miljøfaglig holdt blitt frarådet en utbygging i området.

Om prosjektet

Komiteen mener det er viktig med langsiktighet og forutsigbarhet for petroleumsnæringen. Bransjen er svært kapitalintensiv, med langsiktige prosjekter og internasjonal konkurranse. Bransjen er også preget av tidvis sterke svingninger i både oljepris og pris på produksjonsutstyr.

Komiteen viser til at de funn som gjøres på norsk sokkel i dag gjennomgående er mindre enn de felt som er i produksjon. Flere av de senere funnene i umodne områder er ikke robuste nok økonomisk til å løfte en utbygging og tilhørende transportinfrastruktur. Komiteen vil bemerke at denne trenden tilsier at man for slike funn bør forsøke å se flere prosjekter i en sammenheng – med tanke på infrastrukturutbygging, slik at en rasjonell ressursutnyttelse muliggjøres.

Komiteen viser til at dette øker kravet til kompetanse og teknologibruk. Det gjør også prosjektene mindre robuste økonomisk, og stiller derfor krav til streng kostnadskontroll og effektive produksjonsteknologier.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at petroleumsnæringen er en kompetanseintensiv næring.

Disse medlemmer peker videre på at den norske petroleumsklyngen er blant de ledende i verden hva gjelder kompetanse på olje og gassutvinning til havs. Det er etter disse medlemmers syn svært viktig å vedlikeholde og videreutvikle denne

kompetansen gjennom en jevn strøm av nye, utfordrende olje- og gassprosjekter.

Disse medlemmer viser til at antallet nye, store utbyggingsprosjekter på norsk sokkel er fallende, og at det derfor er svært viktig å få realisert utbyggingsprosjekter som Goliat.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, har merket seg det brede ønsket i politiske miljøer og næringsliv i nord om å ilegge krav om ilandføring som utbyggingsløsning for Goliat-feltet. Da feltet anses som marginalt lønnsomt, anser ikke flertallet det realistisk å ilegge et slikt krav. Flertallet vil også påpeke at de miljømessige konsekvenser ifølge fagmyndigheter er bedre ivaretatt ved den valgte løsningsen.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Venstre, understreker at utbyggingsløsningen for Goliat må ses isolert, og må dermed ikke være retningsgivende for senere utbygginger.

Komiteens medlemmer fra Høyre peker på at Goliat-feltet anses som marginalt lønnsomt, gitt dagens forventninger om utviklingen i oljeprisen fremover. Disse medlemmer mener derfor at det er svært viktig at det ikke kommer nye krav fra myndighetene som vil øke kostnadene for prosjektet og dermed sette hele prosjektet i fare.

Komiteen viser til at Goliat-prosjektet er estimert til ca. 28 mrd. kroner. I driftsfasen vil de årlige driftkostnadene være om lag 0,9 mrd. kroner, og erfaring viser at deler av driftstjenestene kan tilfalle lokalt og regionalt næringsliv. Dette kan også øke utover i feltets levetid, siden nærhet til aktivitetene vil kunne være et fortrinn i denne fasen. Komiteen har merket seg at størrelsen på prosjektet, målt i oljeekvivalenter, tilsvarer omlagt en sjettedel av reservene på Snøhvit. Komiteen har også merket seg at prosjektet vurderes som marginalt lønnsomt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at det er planlagt at gassen på Goliat først blir reinjisert for trykkstøtte, men at det planlegges at gassen skal produseres og selges på et senere tidspunkt. Operatøren skal senest 2 år før oppstart av driften på feltet forelegge en plan for avtak av gass fra Goliat for departementet. Planen skal omfatte en mulighet for avtak av gass fra Goliat fra oppstart av drift fra feltet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti tar den valgte utbyggingsløsningen til etterretning, men viser til at en ilandføringsløsning

ville gitt langt større gevinster for regionen i form av sysselsetting og ringvirkninger.

Dette medlem viser til at det har vært skapt store forventninger til ringvirkninger av petroleumsvirksomheten i den nordlige landsdel. På grunn av ulik struktur hva gjelder type næring og kompetanse i ulike deler av landet, er det ikke de samme forutsetninger for industrielle og andre lokale ringvirkninger av petroleumsvirksomhet i Barentshavet.

Dette medlem mener derfor det bør vurderes å etablere fond eller andre modeller som sikrer den nordlige landsdelen en større andel av inntektene av fremtidige petroleumsprosjekter i Barentshavet.

Driftsorganisasjon, basestruktur og ringvirkninger

Komiteen viser til at det er et generelt mål at petroleumsvirksomheten skal komme hele landet til gode. Komiteen er også opptatt av at oljevirksomheten skal gi lokale ringvirkninger. Det er viktig både for utviklingen av leverandørindustrien over hele landet, men også sett i forhold til den globale finanskrisen som også rammer Norge.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, mener utbyggerne har gjort et godt arbeid med å tilrettelegge for dette. Flertallet viser til at Eni Norge vil etablere et helt nytt regionskontor med driftsfunksjoner som vil bli lagt til Hammerfest. I tillegg vil helikopterterminal og forsyningsbase bli lagt til Hammerfest-området. Disse funksjonene vil sammen med offshore-organisasjonen skape mellom 150 og 200 direkte arbeidsplasser.

Flertallet har merket seg at regionskontoret i første omgang vil bli bemannet med ressurser som skal følge opp boreoperasjoner som starter i 2011. Fra produksjonsstart i 2013, vil kontoret også ha personell innenfor ingeniørfag, geologi og reservoar, samt administrativt personell knyttet til driften av Goliat-feltet. På regionkontoret vil det være 30–40 ansatte fra 2013. Flertallet har også merket seg at anslag antyder at Goliat-feltet totalt kan, inkludert indirekte sysselsatte, gi 450–600 lokale og regionale arbeidsplasser i driftsfasen.

Flertallet viser til at operatøren aktivt skal legge til rette for å styrke ringvirkningene av petroleumsvirksomheten.

Flertallet viser til svar fra olje- og energiministeren, datert 5. juni 2009, på spørsmål fra komiteen – om hva som ligger i at "regionkontoret med driftsfunksjoner vil legges til Hammerfest", som det står i proposisjonen. Statsråden sier i sitt svar følgende:

"Driftsorganisasjonen for Goliat skal være en selvstendig driftsenhet i Hammerfest og kjernen av

driften av Goliat skal skje fra Hammerfest. Foruten de operasjonelle driftsfunksjonene som basetjenester, logistikk samt aktivitet knyttet til vedlikehold og modifikasjoner, vil organisasjonen også arbeide med planlegging og styring av feltet."

Flertallet viser til at departementet opplyser at operatørens innkjøpskontor skal ligge i Stavanger. Flertallet legger til grunn at operatøren, og selskaper med kontrakter for vedlikehold og modifikasjon, skal ha tilstrekkelig bemanning i Hammerfest for å ivareta nødvendige funksjoner overfor leverandørindustrien lokalt.

Flertallet legger videre til grunn at operatøren skal ha tilstrekkelig bemanning i Hammerfest til å håndtere relevante anskaffelser til Goliat. Operatøren vil blant annet tilpasse kontraktsstrategien på vedlikeholds- og driftskontraktene, bygge opp lokal og regional kompetanse, informere og kvalifisere lokale og regionale leverandører gjennom såkalte leverandørnettverk, og etablere hospiteringsordninger for lokale leverandører i egen organisasjon. Operatøren skal ansette en industrikoordinator knyttet til driftsorganisasjonen for Goliat i Hammerfest for kontakt med lokale og regionale leverandører. Operatøren skal også sørge for at leverandører som vinner sentrale kontrakter innenfor vedlikehold og modifikasjon er tilstede i Finnmark.

Flertallet viser til at Eni Norge ikke har rammeavtaler for sine leveranser i forbindelse med utbygging og drift i Norge. Flertallet viser til at det gir mulighet til å sette ut mindre kontrakter til lokalt og regionalt næringsliv, fremfor store pakker som kun et fåtall leverandører kan levere.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til svar fra statsråden, datert 10. juni 2009, på spørsmål fra komiteen – om hvor innkjøpsfunksjonen for Goliat-feltet vil være lokalisert, i utbyggingsfasen og i driftsfasen. Statsråden svarer her at:

"innkjøpsfunksjonen for Goliat-feltet i utbyggingsfasen og i driftsfasen vil være lokalisert til hovedkontoret til operatøren i Stavanger."

Disse medlemmer peker på at innkjøpsfunksjonen er en viktig funksjon, ikke minst i forhold til underleverandører, og finner det litt merkelig at denne er lokalisert utenfor driftsorganisasjonen for Goliat i Hammerfest.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at den lokale verdiskapingen fra Snøhvit-prosjektet ble større enn forventet, og håper det samme kan bli tilfelle på Goliat-prosjektet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, viser til at Eni Norge i planleggingsfasen har gjennomført flere leverandørseminarer i Finnmark med målsetting om å forberede nordnorsk næringsliv for å kunne levere tjenester og utstyr til Goliat.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, legger til grunn at slike leverandørseminarer bidrar til at lokale og regionale leverandører er kvalifisert for oppdrag.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, har merket seg at Eni Norge har signalisert at de vil fortsette dette arbeidet med Petro Arctic og andre organisasjoner både i forkant av utbyggings- og driftsfasen. Flertallet har også merket seg at Eni Norge vil ansette en industrikoordinator i Finnmark, som vil følge opp arbeidet med lokale og regionale leverandører.

Flertallet har merket seg at operatøren vil støtte opp under næringsutviklingen i influenskomunene.

Flertallet viser til at det i forbindelse med arbeidet med Nasjonal Transportplan er avsatt 430 mill. kroner til oppgradering av riksveg 94 Skaidi–Hammerfest. Det er naturlig at effekter av Goliatutbyggingen blir vurdert i den videre planleggingen av prosjektet, og at eventuelle ytterligere behov for opprusting av infrastrukturen vurderes.

Kompetanse

Komiteen viser til at Eni Norge har gjennomført tiltak rettet mot kompetanseutvikling med tanke på rekruttering til petroleumsrelaterte næringer.

Komiteen merket seg på høringen 14. mai 2009 om Goliat-prosjektet at Eni Norge har inngått samarbeid med ulike aktører innenfor regionen, og at dette inkluderer grunnskoler, videregående skoler, høyskoler og universitet. Eni Norge har også en samarbeidsavtale med EnergiCampus Nord (høyere utdanning og forskning). Komiteen viser til at Eni Norge tilbyr årlig 3 studenter fra Finnmark 1-årig masterprogram og 2-årig Master of Science in Petroleum Engineering ved universitet i Italia.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, viser til at operatøren vil utvide satsingen på kompetanseutvikling i årene som kommer og utarbeide en kompetanseplan. Operatøren skal også iverksette et lærlingprogram innenfor boring i samarbeid med videregående skoler i Finnmark og etablerte boreselskap.

Flertallet viser til innspill fra Hammerfest kommune gjennom komiteens åpne høring 14. mai

2009 vedrørende gjeldende sak, hvor de blant annet påpeker følgende:

"Hammerfest kommune vil derfor poengtere at ved en produksjonsstart i 2013 må det allerede nå satses hardt på å forme utdanningstilbud og rekrutteringsprogrammer tilpasset kompetansebehovet for offshoreproduksjon. Erfaringer fra Snøhvitprosjektet var at vi kom for sent i gang med dette slik at man ikke klarte å optimalisere rekruttering fra regionen pga manglende kompetanseoppbygging. Dette er svært viktig innen regionale ringvirkninger, samt at det er med på å bygge opp lokal og regional kompetanse innen denne næringen. Operatørens rekrutteringsplan må fremlegges raskest mulig, og tilpasset utdanningsløp må være på plass senest 2010."

Flertallet viser til at dette arbeidet er viktig for å sikre tilgang på nødvendig kompetent arbeidskraft fra regionen. Tett dialog med regionale myndigheter og kunnskapsmiljøer for å forankre dette arbeidet er essensielt ved utforming av operatørens kompetanseplan. Det forventes også at regionale og lokale myndigheter legger til rette for utdanningsløp, som vil sikre lokal rekruttering til næringen.

Flertallet mener også det er viktig at lokale myndigheter tar utfordringen knyttet til utvikling av fremtidig kompetanse i regionen på alvor. Det bør derfor utarbeides en konkret strategi knyttet til dette, der alle relevante aktører inngår.

Energiforsyning

Komiteen viser til at kraftsituasjonen i Finnmark tidvis er anstrengt. Lokale energiaktører har påpekt behovet for styrking av nettsituasjonen, og nylig fremla Statnett en plan for betydelig styrking av kraftnettet i nord. Statnett har en tiårs horisont.

Komiteen viser til at Goliat-prosjektet planlegges med elektrifisering fra land. Komiteen stiller seg positiv til elektrifisering av offshore-installasjoner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, vil understreke at det forutsetter tilstrekkelig kraftforsyning på land, samt at tiltakskostnadene er på et nivå som gjør at tiltaket er hensiktsmessig å iverksette under den gjeldende klimapolitikk, og at de tekniske utfordringene etter departementets oppfatning er akseptable. Energiløsningen må også være så robust at den gir en tilstrekkelig driftsregularitet på feltet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser til at full elektrifisering av Goliat krever uttak på mer enn 100 MW fra nettet. Disse medlemmer mener dette er uforsvarlig med dagens situasjon, og viser til at studier av nettkapasiteten i Finnmark indikerer at Goliat

kan ta maksimalt 60 MW kraft uten at det fører til overbelastning av dagens system.

Disse medlemmer vil videre bemerke at nye brukere av nettet, f.eks. Varanger Gruver vil ytterligere belaste kapasiteten, og kritiske leveransesituasjoner vil oftere kunne oppstå. Disse medlemmer vil derfor understreke at elektrifisering av Goliat må sees i sammenheng med styrking av sentralnettet i Finnmark, samt utbygging av ny produksjonskapasitet på land.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter Regjeringens vurderinger knyttet til elektrifisering.

Flertallet viser til at målsettingen om full elektrifisering også må sees i sammenheng med målene i klimaforliket fra 2008.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at det er et krav fra myndigheter at kraft fra land skal vurderes ved alle nye utbygginger og større ombygginger på norsk sokkel. Som følge av departementets føringer vil Goliat få kraft fra land. Departementet kan pålegge operatøren å øke kapasiteten på kabelen. Det er stilt vilkår om at det skal legges til rette for innkopling av en ekstra kabel for overføring av kraft fra land på innretningen.

Dette flertallet viser til at rettighetshaverne skal fremlegge en plan om økt bruk av kraft fra land til Goliat for departementet så snart kraftsituasjonen i området er styrket, men uansett senest 1. januar 2019.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre støtter at kravet om elektrifisering av prosjektet ikke medfører elektrifisering allerede ved oppstart.

Disse medlemmer forutsetter samtidig at løsningen på kraftforsyningen ikke skal forsinke Goliat-prosjektet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, har merket seg at Goliat-lisensen har foreslått en kraftløsning som balanserer mål om reduksjon av CO₂-utslipp til havs med begrenset tilgang på elektrisk kraft innad i nettet i Finnmark. Forslaget kombinerer strøm fra land (20–40 MW) med egengenerert strøm på Goliat (20–30 MW) og utnyttelse av varme fra avgassen fra gassturbinen om bord (20–35 MW). Flertallet har merket seg at gassturbinen sammen med varmegjenvinningen av restvarmen har en høy virkningsgrad på godt over 75 pst., noe som er betydelig høyere enn gjennomsnittlig virkningsgrad for gassturbinene på

norsk sokkel. Utnyttelsen av restvarmen fra gassturbinen øker virkningsgraden for anlegget betydelig uten økte utslipp og vil også redusere behovet fra kraft fra nettet.

Flertallet viser til at Eni Norge hevder denne løsningen gir høy regularitet og god energiutnyttelse, og at man oppnår redusert sannsynlighet for akutte driftsavbrudd med potensielle utslipp til sjø og luft. Flertallet mener dette fremstår som en god og praktisk løsning inntil kraftforsyningen på land blir mer robust.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre merket seg at Sargas, under høringen i energi- og miljøkomiteen 14. mai, fremla planer for et gasskraftverk med CO₂-rensing fra oppstart. Sargas hevder deres teknologi er moden for bruk, og at et slikt gasskraftverk kan stå ferdig innen Goliat er ferdig utbygget. Dette vil styrke muligheten for å full-elektrifisere Goliat-prosjektet på et langt tidligere tidspunkt enn Regjeringen legger opp til.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Testsenteret for CO₂-rensing på Mongstad. Disse medlemmer viser til at man anser utvikling av kommersiell CO₂-renseteknologi som viktig i norsk klimapolitikk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ber derfor Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av muligheten for å bidra til at Sargas kan bygge et gasskraftverk med CO₂-rensing og med mulighet for raskere elektrifisering av Goliat-prosjektet. Et slikt prosjekt ville styrket norske teknologimiljøer i forhold til å utvikle og utprøve CO₂-renseteknologier, samt styrke norsk troverdighet i forhold til det arbeidet som skjer på Mongstad.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre forutsetter at dette ikke forsinke Goliat-utbyggingen, samt at Goliat-lisensen ikke tillegges noen kostnader for dette.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil vise til at et gasskraftverk basert på rensing fra dag én i tilknytning til Snøhvit-anlegget i Hammerfest, vil kunne legge til rette for full elektrifisering av Goliat og bidra til betydelig reduksjon av CO₂-utslippene ved Snøhvit-anlegget.

Disse medlemmer vil peke på at denne muligheten kan ha stor betydning for å nå de klimamål det er bred enighet på Stortinget, jf. behandlingen av St.meld. nr. 34 (2006–2007), Innst. S. nr. 145

(2007–2008). Disse medlemmer viser til at disse mulighetene ikke er grundig utredet.

Komiteens medlem fra Venstre mener disse mulighetene må sees nærmere på – og i en helhet – før Stortinget fatter vedtak om utbygging og drift av Goliat-feltet.

Dette medlem vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"St.prp. nr. 64 (2008–2009) – om utbygging og drift av Goliat-feltet sendes tilbake til Regjeringen. Stortinget ber Regjeringen utrede en løsning hvor en ser på kraftforsyning til Goliat i sammenheng med ny kraftproduksjon basert på CO₂-rensing fra dag én tilknyttet Snøhvit-anlegget."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at gjeldende klimapolitikk innebærer at utslippene av CO₂ fra petroleumsvirksomheten på sokkelen er underlagt kvoteplikt, og handelen med utslippskvoter skjer innenfor EUs felles marked for klimagasskvoter. Reduserte utslipp fra kvotepliktige virksomheter vil bli motsvart av tilsvarende økte utslipp fra andre virksomheter som deltar i EUs kvotemarked. Selv om den valgte løsning for Goliat med delvis elektrifisering fra land innebærer at utslipp til luft fra feltet blir redusert med 115 000 tonn CO₂ i et gjennomsnittssår, så innebærer dette at elektrifisering ikke vil ha noen effekt i forhold til de totale globale klimagassutslipp.

Disse medlemmer viser videre til svar fra statsråden på spørsmål fra komiteen, datert 9. juli 2009, der det fremkommer at dersom man ikke hadde valgt elektrifisering av Goliat-feltet, men i stedet brukt de inntektene staten da hadde fått fra CO₂-avgiften til kjøp og sletting av klimakvoter i EUs kvotehandelsystem, ville de globale klimagassutslipp blitt redusert med 95 000–320 000 tonn årlig – med kvotepriser på henholdsvis 230 og 70 kroner per tonn CO₂.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at energibehovet på feltet dels skal dekkes av kraft fra land, og dels skal dekkes av gassturbin offshore. Rettingstiltakene pålegges å fremlegge en plan om økt bruk av kraft fra land til Goliat senest innen 2019. Departementet tar imidlertid forbehold knyttet til ytterligere elektrifisering både knyttet tiltakskostnader, tekniske utfordringer for en eventuell økt bruk av kraft fra land.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at departemen-

tet i tabellen over forventede utslipp på side 18 i proposisjonen, oppgir utslippstall for CO₂ helt fram til 2028. Disse medlemmer mener summen av dette viser at det er stor usikkerhet knyttet til om full kraftforsyning fra land i det hele tatt vil bli gjennomført.

Det vises til pressemelding fra Olje- og energidepartementet av 7. mai 2009 hvor statsråden uttaler:

"Kraftsituasjonen i Finnmark tillater ikke at feltet drives kun med kraft fra land fra produksjonsstart. Jeg har imidlertid satt i gang en prosess slik at vi kan få gjennomført dette fra 2017."

Disse medlemmer mener denne uttalelsen er villende i forhold til innholdet i proposisjonen.

Disse medlemmer viser til St.meld. nr. 34 (2006–2007) om klimaforliket, hvor det ble enighet om et mål om reduksjon av nasjonale klimagassutslipp på 15–17 millioner tonn CO₂-ekvivalenter innen 2020 i forhold til referansebanen, når skog er inkludert.

Disse medlemmer mener dette vil kreve betydelige tiltak for å fjerne eller redusere utslipp fra mange utslippskilder. Den marginale tiltakskostnaden forventes å bli relativt høy. Dette innebærer at nye utslippspunkt som etableres må kompenseres med tilsvarende kutt andre steder. Dersom man velger de billigste tiltakene for å oppfylle målet, vil kostnadene for å kompensere den nye utslippskilden være minst på nivå med, eller høyere enn, det dyreste tiltaket som gjennomføres.

Disse medlemmer viser til at med Regjeringens opplegg og de forbehold som er gitt, vil man måtte legge til grunn at det er en betydelig fare for at gassturbinen er i bruk i 2020. Forventede utslipp er i proposisjonen beregnet til 129 000 tonn CO₂. Regjeringens opplegg for kraftforsyning til Goliat vil derfor kunne gjøre utfordringen med å oppfylle klimaforliket langt større og påføre staten og klimapolitikken betydelige merkostnader. Dersom for eksempel marginal tiltakskostnad for klimaforliket ligger i intervallet 700–1 000 kroner pr. tonn, vil ekstrakostnaden ved å oppfylle klimaforliket i 2020 ligge i området 90–130 mill. kroner, som en følge av utslippene fra Goliat.

Disse medlemmer mener derfor Regjeringens opplegg påfører klimaforliket en ekstra utfordring og øker risikoen for at en allerede krevende oppgave ikke lykkes. Det har vi etter disse medlemmers oppfatning ikke råd til.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser for øvrig til at forsterkning av sentralnettet i Finnmark har flere fordeler, ikke minst for utbygging av fornybar energi. Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen stille krav om utslippsfri kraftforsyning senest fra og med 2020, som vilkår for utbyggingen av Goliat-feltet."

Oljevernberedskap for Goliat

Komiteen vil understreke betydningen av god miljøforvaltning i forbindelse med oljevirkksomhet. Det må gjenspeile seg i krav til utbygger og gjennom vedlikehold og drift av anleggene. Skulle uhell oppstå, er det viktig å ha en oljevernberedskap som er robust, effektiv og godt tilpasset lokale forhold.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at utbyggerne har lagt stor vekt på god oljevernberedskap. Oljevernberedskapen for Goliat vil generelt styrke den totale beredskapen langs kysten av Finnmark uavhengig utslippskilde.

Flertallet viser til at det er stilt krav om at oljevernberedskapen for Goliat skal være minst likt god som på øvrige deler av norsk sokkel, og skal ta utgangspunkt i de behov for konkretisering av tiltak som Kystverket har påpekt i høringsrunden. Flertallet viser til at beredskapsbehovet er identifisert, men at det i konsekvensutredningen ikke er skissert fullt ut hvordan gapet mellom dagens situasjon og det identifiserte behovet skal fylles.

Utforming av oljevernberedskapen skal behandles av Statens forurensningstilsyn (SFT), når operatøren søker om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for produksjonsboring og drift i henholdsvis 2011 og 2013.

Flertallet påpeker at oljeselskapene ved operatøren er ansvarlige for å ta seg av akutte hendelser fra egen virksomhet og at beredskapen er dimensjonert for dette og viser til de tiltak som er nærmere beskrevet i konsekvensutredningen.

Flertallet viser også til Kystverkets høringsuttalelse til konsekvensutredningen for Goliat, og de spesielle utfordringer som der er beskrevet i forhold til behov for konkretisering av tiltak.

Flertallet forventer at disse forhold blir sentrale i den nærmere utredning rundt oljevernberedskap, som skal foretas før SFT skal vurdere en søknad om utslippstillatelse i 2011.

Flertallet viser til at det i konsekvensutredningen for Goliat-feltet kun er oppgitt konkret responstid for oljevernmateriellet fra OSRL i Southampton. I det videre arbeidet med oljevernberedskapen forventes responstid å bli nærmere vurdert.

Flertallet understreker at i lys av særlige utfordringer i nord og Goliat-feltets nærhet til kysten, skal oljevernberedskap være meget høyt prioritert. Operatøren skal foreta en detaljert kartlegging av infrastrukturen innen influensområdet for forurensende utslipp fra Goliat. Operatøren skal gjennom-

føre tiltak for å styrke oljevernberedskapen i berørte kommuner, som Måsøy, Hasvik og Nordkapp, med utgangspunkt i de behov for konkretisering av tiltak som Kystverket har påpekt i høringsrunden.

Flertallet viser til at det de siste årene har vært arbeidet med utvikling av teknologi for å lokalisere olje på sjø under forhold med redusert sikt. Teknologien vil være tilgjengelig og bli implementert i beredskapsløsningene for Goliat. Det gjenstår imidlertid fortsatt teknologiske utfordringer knyttet til oljevernaksjoner. Lave temperaturer i kombinasjon med sterk vind kan medføre ising av utstyret. Flertallet forutsetter derfor at operatøren bidrar til å utvikle teknologi for å møte disse utfordringene.

Flertallet har merket seg at utbygger legger opp til at mest mulig av et potensielt oljeutslipp skal bekjempes nær kilden (NOFO barriere 1 og 2), i samsvar med overordnet bekjempningsstrategi på norsk sokkel, og at best tilgjengelig teknologi for overvåking og bekjempning av oljeutslipp vil bli benyttet i beredskapen. Utbygger hevder dette vil sikre at oljevernaksjoner også kan gjennomføres på en effektiv måte også under perioder med kulde og mørke.

Flertallet har merket seg at utbygger vil samarbeide med NOFO, Kystverket, SFT, IUA og kommunene om å etablere en best mulig koordinering mellom statlig og privat oljevernberedskap og at beredskapen tilpasses til de lokale forholdene.

Utbygger har understreket at de vil vektlegge oljevernberedskapen i kyst- og strandsonen (NOFO barriere 3 og 4) på bakgrunn av feltes kystnære beliggenhet. Flertallet har merket seg at utbygger har inngått et samarbeid med Finnmark fiskarlag med målsetting om bruk av lokale fiskefartøy i oljevernberedskapen og at bekjempningsutstyr i den senere tid særskilt er utviklet og tilpasset for denne fartøysgruppen.

Flertallet viser til at operatøren har tatt initiativ til å utvikle detaljerte beredskapsplaner og vil bygge opp en desentralisert kystnær oljevernberedskap.

Flertallet viser til at det gjenstår å løse enkelte utfordringer knyttet til teknologi og organisering av dette samarbeidet.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Goliat ligger nær kysten og inntil et område som i forvaltningsplanen for Barentshavet er identifisert som særlig verdifullt og sårbart. Dette stiller etter disse medlemmers oppfatning særlige krav til oljevernberedskapen. Det er imidlertid spesielle utfordringer i området knyttet til lave temperaturer, mørketid, ising og "vinterisering" av utstyr. Kystverket påpeker i sin høringsuttalelse at:

"... i konsekvensutredningen er det imidlertid ikke skissert fullt ut hvordan gapet mellom dagens situasjon og det identifiserte behovet skal fylles."

Disse medlemmer viser til at til tross for dette gir ikke Regjeringen klare signaler om særskilte krav til oljevernberedskap, ut fra feltets plassering og de særlige utfordringer dette gir. Departementet slår fast at det er et krav at oljevernberedskapen for Goliat blir minst like god som for øvrige deler av norsk sokkel. Videre sier departementet i proposisjonen:

"Beredskapen vil beskrives i større detalj i søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for produksjonsboring og drift som vil sendes SFT for behandling i henholdsvis 2011 og 2013."

Disse medlemmer viser til at Goliat er et oljefelt som ligger nær kysten og inntil et særlig verdifullt og sårbart område. Det er derfor ikke tilstrekkelig som beslutningsgrunnlag i saken, når Stortinget ikke får vite hvilke krav Regjeringen vil stille, hvorvidt Regjeringen vil legge særskilte standarder til grunn i dette området, og ikke på annen måte får grunnlag for å vurdere hvorvidt oljevernberedskapen blir god nok.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en egen sak for Stortinget om en forsvarlig oljevernberedskap tilpasset Goliat-feltets særskilte utfordringer, før SFT gir tillatelse etter forurensningsloven, og i god tid før aktiviteten igangsettes."

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser også til at selv om stadig lengre erfaring med virksomhet på norsk sokkel og teknologisk utvikling gir et bedre grunnlag for sikker drift, så har vi de siste ti år hatt en rekke uforutsette og til dels alvorlige hendelser på norsk sokkel, både ut fra et sikkerhets- og et miljøperspektiv. Dette må tas med i betraktning når man vurderer utbyggingsplaner i sårbare områder som denne saken gjelder.

Disse medlemmer viser til proposisjonens omtale av operatørens arbeid med utviklingsprosjekter som er rettet mot beredskapsutfordringene i området. Disse medlemmer vil peke på at det er viktig å styrke forskning og utvikling på dette området.

Utslipp til sjø

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Venstre, har merket seg at utbygger har lagt stor vekt på å møte de rammebetingelser og krav som

gjelder for utslipp til sjø i Barentshavet, både i forbindelse med gjennomført aktivitet i Barentshavet og planleggingen av utbygging og drift av Goliat.

Flertallet viser til at kravene til null-utslipp primært er rettet mot produsert vann og utslipp fra boring. For utslipp som ikke er spesielt omhandlet, gjelder de generelle målsettingene for sokkelen om nullskadelige utslipp, jf. St.meld. nr. 38 (2003–2004) og St.meld. nr. 8 (2005–2006). Flertallet merker seg i denne sammenheng også SFTs høringsuttalelse.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at undersøkelser ved funnet ikke har avdekket koraller eller viktige svampområder.

Dette flertallet viser til høringsinnspill fra Fiskeri- og kystdepartementet i forbindelse med konsekvensutredning for utbygging av Goliat-feltet og St.meld. nr. 8 (2005–2006) Forvaltningsplanen for Barentshavet, der utslippskravene i disse havområdene er nærmere beskrevet.

Dette flertallet viser også til at i tilfelle driftsavvik kan maksimum 5 pst. av det produserte vannet slippes ut under forutsetning av at det er renset. Dette medfører ikke at 5 pst. av vannet vil slippes ut til sjø. Formålet er å ta høyde for reelle operasjonelle driftsavvik. Eksakte rensekrav vil stilles av SFT.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen stille krav om utslippsfri kraftforsyning senest fra og med 2020, som vilkår for utbyggingen av Goliat-feltet.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen fremme en egen sak for Stortinget om en forsvarlig oljevernberedskap tilpasset Goliat-feltets særskilte utfordringer, før SFT gir tillatelse etter forurensningsloven, og i god tid før aktiviteten igangsettes.

Forslag fra Venstre:

Forslag 3

St.prp. nr. 64 (2008–2009) – om utbygging og drift av Goliat-feltet – sendes tilbake til Regjeringen. Stortinget ber Regjeringen utrede en løsning hvor en ser på kraftforsyning til Goliat i sammenheng med ny kraftproduksjon basert på CO₂-rensing fra dag én tilknyttet Snøhvit-anlegget.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet godkjenner plan for utbygging og drift av Goliat.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 15. juni 2009

Gunnar Kvasheim

leder

Ketil Solvik-Olsen

ordfører

